

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. IV. Aliæ pro meo intento rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

Honor.
III.
Bened.
XI.
Bonif.
VIII.
Pius V.
Clem.
X.
Sixt. V.
de coll.

progressus stupendis privilegijs locupletatos. Testes authentici sunt Bonifacius VIII. Honorius III. Benedictus XI. & B. Pius V. hodie Divis insertus, referens 26. gravamina, quibus Regulares vexantur ab Ecclesiasticis; & quorum utrorumque incolumitati prospiciendę Clemens X. Bullam suam edidit. Sciunt a Sixto V. in constit. *Postquam verus ille* §. 4. relato à Neutier d. 138. n. 4. Decretum, ut in supremum Cardinalium Collegium, quatuor saltem, ex Ordinibus Regularibus in idem Collegium adscribantur. Neque verò quis, laudator temporis acti, autumari poterit, melioris frugis extitisse Antiquos, quàm modernos Regulares: vix enim reperire erit sæculum, quo tot Regulares (eà quā hodie rigidissimā canonizationis methodo proceditur) sint Sanctorum Catalogo adnumerati, quot nuperrimē elapso; cum ferē omnes Regulares sint. Sint igitur Ecclesiastici Christianę Reipublicę capita: submittant se illis, nil renitendo, Regulares. Sint Regulares Ecclesię membra, oculi, lingua, aures, manus: tractentur, in nobilia Diocesum membra. Ubique pax, ubique concordia, ubique Christus D.

§. IV.

Alia pro meo intento rationes.

S U M M A R I U M.

Nisi certum aliquod jus detur Capitulo, semper rixæ, n. 272.

Jus examinandi Regulares approbatus est prorsus incertum, ibid.

Vicarius a Capitulo electus vocatur Pro-Episcopus, n. 273.

Est dominus gregis Pastore viduati, ibid.

Jus vocandi Regulares approbatus, & examinandi eorum licentias, convenit Capitulo ratione sui officij, n. 274.

Si licentia non sit notoria, est exhibenda, ibid.

Exemptus a jurisdictione non est exemptus à jure reverentia, ibid.

Nemo suas res, & gregem ignoto viro committit, ibid.

Quoties ex exemptione maximum imminet damnum, nulla datur exemptio, ibid.

Si Regulares non sunt exempti à Capitulo in re minori, neque quoad absolvendum seculares, n. 275.

In re gravi non nisi exhibitis litteris creditur, ibid.

Capitulum est directē dominus gregis, eique convenit jus coactivum in alijs, ibid. & 276.

Tom. III.

Confirmo 1. quia nisi certum aliquod N. jus conferatur Capitulo, nil in hac tam gravi, tamque contentiosa materia, certi inferri poterit: & perennes semper erunt inter Capitulum Sede vacante, & Regulares à demortuo Episcopo approbatus, discordia, & rixæ: sed hoc jus certum nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias: ergo aliud jus certum querendum est. Minor constat; quia jus examinandi personas, & revocandi licentias ab omnibus ferē T. T. negatur, etiam dato quod tale jus de jure communi conveniret Capitulo: negatur autem, vel quia volunt quod Regulares ex privilegio Clementis IV. sint ab eo communi jure exempti, ut in plurimis alijs, quę Episcopis, & eorum Ordinarijs de jure communi conveniebant, exempti sunt: vel quia jus ipsum approbandi Regulares non est nisi delegatum in Episcopis, adeoque illi non succedit Capitulum: vel quia, etiā summum quod concedi potest, concederetur Episcopis, videlicet omnes Monachos, & Religiosos esse illis de jure ordinario ex vi sui officij subiectos, aut saltem esse subiectos quoad absolvendum seculares, ut ego verum judico, attamen tot privilegiorum concessione, hodie ab eā jurisdictione exempti sunt: ergo jus certo conveniens Capitulo in Regulares approbatus, nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias. Aliud ergo jus certum querendum est.

Non puto aliquem dicturum, quod Capitulum, Sede vacante, nullum jus certum 273. convenire debeat in Regulares approbatus. Sic enim conclamatum esset de Ecclesiā suo Pastore viduata: cum tamen indubitatum sit eam viduatam Ecclesiam, ejusque gregem subiectum esse Capitulo Sede vacante, & hujus muneris esse eum gregem custodire, & ideo Flaminius Marchetti in sua *Praxi Vicarij Capitularis pag. mibi 24.* dicit, quod Vicarius Capitularis vocari solet *Pro-Episcopus* Si autem Pro-Episcopus certum jurisdictionis jus ei competit, saltem ne quis gregi suo, nisi à se cognitus immisceat; nec enim, si Regularis non approbatus ei gregi se immisceat, quasi à mortuo Episcopo approbatus, reddenda de gregis secularis damno erit ratio à mortuo Episcopo, sed à Pro-Episcopo seu Vicario Capitulari, qui non examinata ejus licentiā absolvendi facultatem ratihabuit. Igitur Dominus viduata Ecclesiā est Capitulum, & Pro-Episcopus; ergo certam habent in suum gregem jurisdictionem, certumque jus, nequis suo gregi, ei invito, præcipue cum facultate absolvendi, non notoriā, (sed ut experientia

Xxij testis

testis est, & sepe dubia, se imminuat.

N. 274. Cum ergo jus aliquod certum convenire debeat Capitulo; jus autem examinandi personas, seu Regulares approbatos, & revocandi eorum licentias ut valde incertum, quoniam passim, ut dixi, negatur, restat, ut hoc certum jus, sit jus convocandi Regulares approbatos, & examinandi eorum licentias, an authenticè sint. Porro quod hoc jus conveniat ratione officij sui ipsi Vicario patet. 1. quia ipse Vicarius Capitularis est Dominus ejus gregis; igitur ei convenit jus jurisdictionis, tum directivum, providendo de præclaris Pastoribus, tum coactivum resistendo illis, qui sibi non sunt certo boni. Quis enim in re tam gravi, qualis est confessio sacramentalis, consulat Vicario, ne convocet Regulares, neve de eorum licentijs, an legitimè sint, ullum examen instituat? Immo quis non consulat, ut convocet personas, & examine litteras? Etenim quoties exemptio, aut facultas est notoria, illi standum est; si tamen non est, facultas, privilegium, & licentia exhibende: & ideo forte monet M. Don. *fr. 13. q. 17.* qui postquam docuit, Regulares exemptos citatos ab Ordinarijs non teneri comparere, eo quia exemptio supponitur notoria, si tamen non sit notoria, ut est in nostro casu, approbatio, quin sæpe dubia, tenentur comparere, & suas litteras exhibere: immo & in eo casu, in quo notoria est exemptio, (dico ego, approbatio) tenentur Regulares, aut, ex quadam decencia comparere, ut suas litteras exhibeant: si ergo exemptus a jurisdictione non est exemptus a jure reverentia, ut docet P. Sanchez. *lib. 3. de Matr. d. 33. n. 23. & lib. 6. Sum. cap. 1. n. 14.* quanto minus non exemptus a jurisdictione Capituli, ut sane est confessor Regularis approbatus? Nisi dicere velimus, Capitulum destitutum omni jure defensivo sui, sui que gregis (quod sane nemo de re sua familiari, de suis bobus, equis, ovibus deceret, non habere heredem jus examinandi pastorem anteriorum fidelitatem) quanto minus, inquam, non exemptus a Capituli jurisdictione tenebitur suas litteras exhibere? Neque quis pretendere possit, se utpote Religiosum, esse immunitem a jure examinandi suam approbationem. Nam ad suam exemptionem a Capitulo, satis, ut sit exemptus a jure examinandi suam personam: præterea nulla datur exemptio, quoties, ex ea imminet irreparabile damnum, ut imminet, nisi licentiæ præhabite visentur.

N. 275. Verge: Nemo negabit plura competere Vicario Capitulari, inter quæ nequis Regu-

laris, etsi habeat a defuncto Episcopo concionandi licentiam, sine prævia ab ipso venia, aut benedictione, in sui Ordinis tempore concionetur: ita P. Pelhaz. *tom. 2. n. 8. & 4. & 7.* & alij ab eo consulti, inter quos Card. Lugo, P. Baldellus, & alij. Rogo modo Clementis IV. Breve, cui tantum fuit sententia negans Capitulo jus in Regulares approbatos, esse validum, & lubitum pro exemptione Regularium a dicto jure, adeo ut possint, Sede vacante, habere ea licentia audiendi secularium confessiones uti; cur non quoque licebit Regularibus, qui concionandi licentiam ab Episcopo antea non habuerunt, libere ea licentia, Sede vacante, uti, absque eo quod prævia a Vicario veniam petant? Nam Breve Clementis IV. de utraque licentia idem prius concedit. Vel ergo, Sede vacante, nulla a Regulari ad concionandum confessiones approbato, licentia a Capitulo petenda est; si Breve non est derogatum, vel in utroque; cum indivisum idem verbum Clementis, Regularibus dubitantibus de licentia absolventi, & concionandi Sede vacante, respondeat. Quod si dicatur, petendam pro concionando veniam, non pro absolviendo, contra est; quia hoc ipsum quæro, quia eadem licentia in utroque casu concessa: immo ex hoc inferam, vel Brevis intulisse intensionem, vel posse a me quoque dari interpretationem, quod Clemens IV. examinet Regulares approbatos a jure novi examinis, non ab exhibendis litteris, & harum examine. Demum contra omnem prudentiam mihi videtur asserere, quod concedent Regularibus privilegium, ut licet absolvent non exhibitis litteris approbationis, adeo prudentialiter dubijs. Omnia que habet M. Pasler. *art. 1. n. 1084.* volens quod concionatores Regulares non teneantur a Capitulo petere benedictionem pro concionando, nisi ubi est consuetudo. Laudo coherentiam, modo sic arguo: Si in re minoris momenti Capitulum habet jus convocandi Regulares ad idem ministerium a defuncto Episcopo approbatos; cur non habeat in re tam gravi momenti? & ubi quicquid peragitur, & crebris auribus committitur, nec auditur, & a quo status gratie frequenter dependet, non habet jus convocandi Regulares ad absolvendum approbatos, ut se presentent, suasque litteras exhibeant? etenim in re gravi, non nisi exhibitis litteris eroditur, nec legitimum prodest, nisi presentetur, aut Barbo. *strenis pag. 60. n. 11. & 12.* & de hoc arg. potest P. Sanchez. *tom. 2. Consil. lib. 6. cap. 8. dub. 4.* Quare semper perfito, quod Regularis approbatus citatus a Capitulo, esse non teneatur

reueatur comparere, ut subditus examinandus ob suum privilegium; debet tamen, non tantum ex decencia, & jure reverentia, sed ex jure jurisdictionis, quod Capitulum directe habet in suum gregem, & indirecte in omnem, qui, si invito, vult suo gregi regendo immiscere; debet, inquam, Regularis dictus comparere, & litteras exhibere. Si enim Capitulo, Sede vacante, inest jus examinandi Regulares non approbatos, ne se immisceant in audiendis secularium confessionibus, cur jus examinandi litteras Regularis approbat, ob idem motivum, Capitulo non competat? Rogo Regulares, hoc jus examinandi litteras Capitulo negantes, num contenti forent, si Capitulum se in regimine Regularium quoad Religiosum gregem, immo quoad seculares suos domesticos, ingereret? Applicent.

N. 276. Confirmo 2. quia Capitulum, ejusque Pro-Episcopus, seu Vicarius Capitularis, est Pater, Pastor, Custos, Dominus viduati gregis: ergo omnia jura, quæ his conveniunt, competunt Pro-Episcopo ejus gregis; sed jura his competentia non tantum sunt providendi, pascendi, custodiendi, jubendi, sed etiam jura defensiva, seu defensionis ab omni imminente malo omnes, si rationabiliter invito, gregis sui aggressores; itultusque haberetur, & Patris, Pastoris, Custodis, Domini nomine indignus, qui incognitum sibi Pædagogum suo filio, incognitum sibi servum suo ovis prædicaret; & eo magis, quod periculum prudens cilet, quod Pædagogus foret lupo sub ovina pelle; & quod servus foret infidelis, & nequam: ergo Capitulo insunt jura defensiva sui gregis, & jus saltem cognoscendi Regulares approbatos, & examinandi litteras approbativas, num authenticæ sint. Igitur Capitulo competit jus puniendi transgressores hujus sui juris: quæ verò poenâ puniendi, an etiam revocandi facultatem absolviendi, paulo post dicā. Monco autem, ut semper distinguantur ea duo jura, examinandi litteras approbativas; & examinandi personas. Hoc ultimum jus nego Capitulo, atque adeo Regulares approbati nolentes se subdere examini, nec contumaces, nec inobedientes, hoc poenâ digni esse possunt, cum nullum tale jus habeat Capitulum in approbatos Regulares: contra puniri pro maiori aut minori relitentiā possunt a Capitulo Regulares, recusantes se sistere, sualque litteras ostendere Capitulo: hoc enim jus competit Capitulo, suumque jus in re tam gravi rueri tenetur, ne damnum irreparabile viduato gregi imminat, inexaminais approbativas Regularum litteras; eisque

enim competit jus tuendi rem suam, etiam offensive, si pura defensio non est satis; ergo multo magis annullandi litteras inexaminais, & earum facultatem.

S. V.

Gravis practica objectio.

SUMMARIUM.

An a Capitulo Regularis, non presentatis sue approbationis litteris, puniri possit, si noleat? n. 277.
Inobedientes convocatorijs, & nolentes litteras exhibere, malum in Curia Romana exitum timere possunt, ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, valide absolvit, n. 278.
An Regularis ab Episcopo approbatus, non a suo Presbitero, valide seculares absolvat? ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, illi tate absolvi, n. 279.
Si seculares sunt confessoris dista culpabilis resistentie, invalide a dicto Regulari absolvuntur, n. 280.
Confessio potest esse invalida, tum ratione Confessoris, tum penitentis, ibid.
Quæ juris in Capitulo contra Regulares, litteris non exhibitis, absolventes? n. 281.
Cur Regulares nolentes examinari, non sint contumaces; sint autem nolentes presentare litteras? n. 282. 283. 284.
Est regula juris, quod omnia Episcopi jura transferantur ad Capitulum, n. 285.
Negari Capitulo negari jus examinandi litteras, ibid.
Sept ipsa offensa sit defensio, ibid.
Jus constitutum convenit Capitulo, ibid.
Dilecti Regulares a Capitulo puniri possunt. Quæ litteræ? n. 285. 286.
Jura clamant, quod causa honoris sit nimis ardua, n. 286.
Rationes pro sententiâ negant, quod Episcopi punire possint Regulares: multo minus Capitulum, n. 287. ad 291.
Si potestas alicui delegata, eidem conveniat ex jure suo, immo non est pure delegata, n. 292.
Privilegia revocant jus examinandi personas, non licentias, ibid.
Regularis in Ecclesiâ sui Ordinis, veniente Episcopo, concionem habens, potest ab eo puniri, n. 293.
Potest non approbatus valide absolvere, si Episcopus tacite annuat, si renitatur, invalide, id.
Privilegia in aliquem alterius gravamen cedunt, sunt stricte intelligenda, n. 294.
Expono Breve Clementis II. non in favorem Capituli, non Regularium, ibid.

Dices